

УДК 332.145:65.01

Коваленко-Марченкова Є. В.
*аспірант кафедри обліку, економіки
і управління персоналом підприємства
Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*

Kovalenko-Marchenkova Ye. V.
*PhD student, Department of Accounting,
Economics and Human Resources Management of Enterprise,
Prydniprov's'ka State Academy of Civil Engineering and Architecture*

МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНКИ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПОТЕНЦІАЛУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

METHODICAL TOOLS TO ESTIMATION THE INFLUENCE OF FACTORS ON COMPETITIVENESS OF THE CONSTRUCTION BRANCH POTENTIAL

Анотація. Метою статті є розробка методичного інструментарію оцінки впливу факторів на конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі. Адже саме будівельна галузь є на сьогоднішньому етапі економічного розвитку України однією з найбільш значимих галузей національної економіки. Нами розроблений методичний інструментарій оцінки впливу факторів на конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі, який складається з деяких етапів. Це етапи встановлення складових, що чинять найбільший вплив на зміну узагальнюючих індикаторів формування та використання потенціалу й встановлення чутливості складових потенціалу до впливу зовнішніх факторів. Наступними етапами є виявлення факторів впливу на формування та використання потенціалу та ідентифікація впливу. Після цього вимірюється сила впливу факторів та оцінюється узагальнюючий вплив факторів на формування та використання потенціалу будівельної галузі.

Ключові слова: потенціал галузі, конкурентоспроможність потенціалу, фактори конкурентоспроможності потенціалу, формування потенціалу, використання потенціалу, методичний інструментарій, будівельна галузь.

Вступ та постановка проблеми. Оцінка факторів конкурентоспроможності потенціалу є необхідним інструментом забезпечення конкурентоспроможності потенціалу будівельної галузі. Оцінюючи вплив факторів конкурентоспроможності потенціалу будівельної галузі, необхідно застосовувати конкретний методичний інструментарій, який дає змогу визначити необхідні параметри процесу забезпечення конкурентоспроможності та його кількісні характеристики [3, с. 206–210; 5, с. 82–84]. На основі результатів застосування методичного інструментарію оцінки впливу факторів на конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі може бути сформована система забезпечення конкурентоспроможності потенціалу будівельної галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання конкурентоспроможності галузі досліджували багато вчених, серед яких слід назвати О. Транченко, Т. Борисову. У роботах П. Гончарук, О. Тимошенко, І. Почтарук та К. Коцюбівської досліджувались підходи до оцінки конкурентоспроможності. Н. Касьянова, Д. Солоха та А. Сабадириова вивчали оцінку потенціалу, його формування і використання [6, с. 41–45; 7, с. 303–307; 8, с. 230–235; 9, с. 7–10]. Але недослідженим залишається питання розроблення методичного інструментарію оцінки впливу факторів на конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі.

Метою роботи є розробка методичного інструментарію оцінки впливу факторів на конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі.

Результати дослідження. В процесі забезпечення конкурентоспроможності потенціалу будівельної галузі необхідно сконцентрувати увагу на науково методичній базі управління конкурентоспроможністю, синтезувати знання щодо об'єкта управління в єдину наближену до реальної господарської практики систему знань. Конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі залежить від багатьох факторів, першим етапом оцінки впливу яких є встановлення складових, що чинять найбільший вплив на формування та використання потенціалу будівельної галузі, для чого проводять факторний аналіз залежності зміни узагальнюючого індикатора формування від зміни індикатора формування за кожною складовою потенціалу [2, с. 82–85]. Пропонуємо використовувати метод ланцюгових підстановок, послідовність якого є такою.

1 етап. Обчислення фактичного та базисного значення узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі в даному році визначається з використанням такої формули:

$$I\Phi^{t-1} = \frac{\sum_{i=1}^I I\Phi_i^{t-1}}{I} = \frac{1}{I} \cdot (I\Phi_1^{t-1} + I\Phi_2^{t-1} + I\Phi_3^{t-1} + I\Phi_4^{t-1} + I\Phi_5^{t-1}) \text{ та}$$

$$I\Phi^t = \frac{\sum_{i=1}^I I\Phi_i^t}{I} = \frac{1}{I} \cdot (I\Phi_1^t + I\Phi_2^t + I\Phi_3^t + I\Phi_4^t + I\Phi_5^t),$$

де $I\Phi^t$ та $I\Phi^{t-1}$ – базисне та фактичне значення узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі;

$I\Phi_i^t$ та $I\Phi_i^{t-1}$ – базисне та фактичне значення індикатора формування потенціалу будівельної галузі за i -ю складовою;

$I\Phi_1^t$ та $I\Phi_1^{t-1}$ – базисне та фактичне значення індикатора формування потенціалу будівельної галузі за природно-ресурсною складовою;

$I\Phi_2^t$ та $I\Phi_2^{t-1}$ – базисне та фактичне значення індикатора формування потенціалу будівельної галузі за інвестиційною складовою;

$I\Phi_3^t$ та $I\Phi_3^{t-1}$ – базисне та фактичне значення індикатора формування потенціалу будівельної галузі за науково-технічною складовою;

$I\Phi_4^t$ та $I\Phi_4^{t-1}$ – базисне та фактичне значення індикатора формування потенціалу будівельної галузі за інтелектуальною складовою;

$I\Phi_5^t$ та $I\Phi_5^{t-1}$ – базисне та фактичне значення індикатора формування потенціалу будівельної галузі за інфраструктурною складовою;

$i = \overline{1, I}$ – номер складової потенціалу будівельної галузі;

$t = \overline{1, T}$ – номер досліджуваного року.

2 етап. Обчислення умовних значень узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі в даному році:

$$2.1. I\Phi_{1ум}^t = \frac{1}{I} \cdot (I\Phi_1^t + I\Phi_2^{t-1} + I\Phi_3^{t-1} + I\Phi_4^{t-1} + I\Phi_5^{t-1}),$$

де $I\Phi_{1ум}^t$ – перше умовне значення узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі.

$$2.2. I\Phi_{2ум}^t = \frac{1}{I} \cdot (I\Phi_1^t + I\Phi_2^t + I\Phi_3^{t-1} + I\Phi_4^{t-1} + I\Phi_5^{t-1}),$$

де $I\Phi_{2ум}^t$ – друге умовне значення узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі.

$$2.3. I\Phi_{3ум}^t = \frac{1}{I} \cdot (I\Phi_1^t + I\Phi_2^t + I\Phi_3^t + I\Phi_4^{t-1} + I\Phi_5^{t-1}),$$

де $I\Phi_{3ум}^t$ – третє умовне значення узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі.

$$2.4. I\Phi_{4ум}^t = \frac{1}{I} \cdot (I\Phi_1^t + I\Phi_2^t + I\Phi_3^t + I\Phi_4^t + I\Phi_5^{t-1}),$$

де $I\Phi_{4ум}^t$ – четверте умовне значення узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі.

3 етап. Визначення зміни узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі під впливом зміни індикаторів за складовими:

$$3.1. \Delta I\Phi_1^t = I\Phi_{1ум}^t - I\Phi^{t-1}.$$

$$3.2. \Delta I\Phi_2^t = I\Phi_{2ум}^t - I\Phi_{1ум}^t.$$

$$3.3. \Delta I\Phi_3^t = I\Phi_{3ум}^t - I\Phi_{2ум}^t.$$

$$3.4. \Delta I\Phi_4^t = I\Phi_{4ум}^t - I\Phi_{3ум}^t.$$

$$3.5. \Delta I\Phi_5^t = I\Phi_{5ум}^t - I\Phi_{4ум}^t.$$

4 етап. Визначення загальної зміни та перевірка вірності обчислень:

$$\Delta I\Phi^t = I\Phi^t - I\Phi^{t-1} = \Delta I\Phi_1^t + \Delta I\Phi_2^t + \Delta I\Phi_3^t + \Delta I\Phi_4^t + \Delta I\Phi_5^t.$$

Обчислення зміни узагальнюючого індикатора формування залежно від зміни індикаторів формування за кожною складовою потенціалу проводиться за декілька років. Після проведених обчислень визначають середньорічне відхилення (абсолютне та лінійне) узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі загалом та за рахунок впливу кожної складової на його зміну:

1) середнє абсолютне відхилення:

– узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі загалом:

$$\overline{\Delta I\Phi} = \frac{\sum_{t=2}^T \Delta I\Phi^t}{T-1};$$

– узагальнюючого індикатора формування за рахунок змін індикатора формування за природно-ресурсною складовою:

$$\overline{\Delta I\Phi_1} = \frac{\sum_{t=2}^T \Delta I\Phi_1^t}{T-1};$$

– відхилення узагальнюючих індикаторів формування за рахунок змін індикаторів формування за іншими складовими визначаються аналогічно.

2) середнє лінійне відхилення:

– узагальнюючого індикатора формування потенціалу будівельної галузі загалом:

$$|\Delta\Phi| = \frac{\sum_{t=2}^T |\Delta\Phi^t|}{T-1};$$

– узагальнюючого індикатора формування за рахунок змін індикатора формування за природно-ресурсною складовою:

$$|\Delta\Phi_1| = \frac{\sum_{t=2}^T |\Delta\Phi_1^t|}{T-1};$$

– аналогічно розраховуються середні лінійні відхилення за кожною складовою.

Для встановлення складової, що чинить найбільший вплив на зміну узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі, проводять факторний аналіз залежності зміни узагальнюючого індикатора використання від зміни оцінки використання за кожною складовою потенціалу [1, с. 54–60]. Пропонуємо використовувати метод ланцюгових підстановок, послідовність якою є такою.

1 етап. Обчислення фактичного та базисного значення узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі в даному році визначається з використанням такої формули:

$$IB^{t-1} = \frac{\sum_{i=1}^I IB_i^{t-1}}{I} = \frac{1}{I} \cdot (IB_1^{t-1} + IB_2^{t-1} + IB_3^{t-1} + IB_4^{t-1} + IB_5^{t-1}) \text{ та}$$

$$IB^t = \frac{\sum_{i=1}^I IB_i^t}{I} = \frac{1}{I} \cdot (IB_1^t + IB_2^t + IB_3^t + IB_4^t + IB_5^t),$$

де IB^t та IB^{t-1} – базисне та фактичне значення узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі;

IB_i^t та IB_i^{t-1} – базисне та фактичне значення індикатора використання потенціалу будівельної галузі за i -ю складовою;

IB_1^t та IB_1^{t-1} – базисне та фактичне значення індикатора використання потенціалу будівельної галузі за природно-ресурсною складовою;

IB_2^t та IB_2^{t-1} – базисне та фактичне значення індикатора використання потенціалу будівельної галузі за інвестиційною складовою;

IB_3^t та IB_3^{t-1} – базисне та фактичне значення індикатора використання потенціалу будівельної галузі за науково-технічною складовою;

IB_4^t та IB_4^{t-1} – базисне та фактичне значення індикатора використання потенціалу будівельної галузі за інтелектуальною складовою;

IB_5^t та IB_5^{t-1} – базисне та фактичне значення індикатора використання потенціалу будівельної галузі за інфраструктурною складовою;

$i = 1, I$ – номер складової потенціалу будівельної галузі;

$t = 1, T$ – номер досліджуваного року.

2 етап. Обчислення умовних значень узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі в даному році визначається з використанням таких формул:

$$2.1. IB_{1,ум}^t = \frac{1}{I} \cdot (IB_1^t + IB_2^{t-1} + IB_3^{t-1} + IB_4^{t-1} + IB_5^{t-1}),$$

де $IB_{1,ум}^t$ – перше умовне значення узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі.

$$2.2. IB_{2,ум}^t = \frac{1}{I} \cdot (IB_1^t + IB_2^t + IB_3^{t-1} + IB_4^{t-1} + IB_5^{t-1}),$$

де $IB_{2,ум}^t$ – друге умовне значення узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі.

$$2.3. IB_{3,ум}^t = \frac{1}{I} \cdot (IB_1^t + IB_2^t + IB_3^t + IB_4^{t-1} + IB_5^{t-1}),$$

де $IB_{3,ум}^t$ – третє умовне значення узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі.

$$2.4. IB_{4,ум}^t = \frac{1}{I} \cdot (IB_1^t + IB_2^t + IB_3^t + IB_4^t + IB_5^{t-1}),$$

де $IB_{4,ум}^t$ – четверте умовне значення узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі.

3 етап. Визначення зміни узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі під впливом зміни індикаторів за складовими.

3.1. Зміна узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі під впливом зміни індикатора використання потенціалу за природно-ресурсною складовою: $\Delta IB_1^t = IB_{1,ум}^t - IB^{t-1}$.

3.2. Зміна узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі під впливом зміни індикатора використання потенціалу за інвестиційною складовою: $\Delta IB_2^t = IB_{2,ум}^t - IB_{1,ум}^t$.

3.3. Зміна узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі під впливом зміни індикатора використання потенціалу за науково-технічною складовою: $\Delta IB_3^t = IB_{3,ум}^t - IB_{2,ум}^t$.

3.4. Зміна узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі під впливом зміни індикатора використання потенціалу за інтелектуальною складовою: $\Delta IB_4^t = IB_{4,ум}^t - IB_{3,ум}^t$.

3.5. Зміна узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі під впливом зміни індикатора використання потенціалу за інфраструктурною складовою: $\Delta IB_5^t = IB_{5,ум}^t - IB_{4,ум}^t$.

4 етап. Визначення загальної зміни та перевірка вірності обчислень:

$$\Delta IB^t = IB^t - IB^{t-1} = \Delta IB_1^t + \Delta IB_2^t + \Delta IB_3^t + \Delta IB_4^t + \Delta IB_5^t.$$

Обчислення зміни узагальнюючого індикатора використання залежно від зміни індикаторів використання за кожною складовою потенціалу проводиться за декілька років. Далі визначають середньорічне відхилення (абсолютне та лінійне) узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі загалом та за рахунок впливу кожної складової на його зміну:

1) середнє абсолютне відхилення:

– узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі загалом:

$$\overline{\Delta IB} = \frac{\sum_{t=2}^T \Delta IB^t}{T-1};$$

– узагальнюючого індикатора використання за рахунок змін індикатора використання за природно-ресурсною складовою:

$$\overline{\Delta IB_1} = \frac{\sum_{t=2}^T \Delta IB_1^t}{T-1};$$

– аналогічно розраховуються середні абсолютні відхилення за іншими складовими.

2) середнє лінійне відхилення:

– узагальнюючого індикатора використання потенціалу будівельної галузі загалом:

$$|\overline{\Delta IB}| = \frac{\sum_{t=2}^T |\Delta IB^t|}{T-1};$$

– узагальнюючого індикатора використання за рахунок змін індикатора використання за природно-ресурсною складовою:

$$|\overline{\Delta IB_1}| = \frac{\sum_{t=2}^T |\Delta IB_1^t|}{T-1};$$

– аналогічно розраховується за іншими складовими.

З урахуванням середнього лінійного відхилення узагальнюючого індикатора формування та використання

потенціалу будівельної галузі за рахунок впливу індикаторів формування та використання потенціалу будівельної галузі за складовими пропонується визначити чутливість складових потенціалу будівельної галузі з точки зору їх формування та використання до впливу факторів зовнішнього середовища методом попарних порівнянь [4, с. 156–190]. В оригінальному методі відносні переваги визначаються експертами. Нами ж пропонується визначати відносну перевагу i складової над складовою j на основі середнього лінійного відхилення узагальнюючого індикатора формування та використання потенціалу будівельної галузі:

$$a_{ij} = \frac{|\Delta\Phi_i|}{|\Delta\Phi_j|} \text{ або } b_{ij} = \frac{|\Delta B_i|}{|\Delta B_j|},$$

де a_{ij} та b_{ij} – відносна перевага i -ї складової потенціалу будівельної галузі над j -ю складовою з так званого формування та використання потенціалу;

$|\Delta\Phi_i|$ або $|\Delta B_i|$ – середні лінійні відхилення узагальнюючого індикатора формування та використання під впливом зміни даної складової відповідно;

$i = 1, I$ – номер складової потенціалу будівельної галузі.

З визначенням відносних переваг заповнюється матриця попарних порівнянь, на основі якої пропонується визначати коефіцієнти чутливості до впливу факторів складових потенціалу з точки зору його формування та використання:

$$K\Phi_i = \frac{\sum_{j=1}^J a_{ij}}{\max \sum_{j=1}^J a_{ij}} \text{ та } KB_i = \frac{\sum_{j=1}^J b_{ij}}{\max \sum_{j=1}^J b_{ij}},$$

де $K\Phi_i$ та KB_i – коефіцієнт чутливості до впливу факторів i -ї складової потенціалу будівельної галузі з точки зору її формування та використання відповідно.

Визначені коефіцієнти чутливості в подальшому будуть використовуватися для конкретизації впливу факторів на формування та використання потенціалу будівельної галузі за складовими.

Оцінку впливу факторів слід розпочинати з виявлення їх переліку. Для виявлення факторів впливу на формування та використання за складовими потенціалу будівельної галузі запропоновано використовувати метод систематизації, яка є пізнавальним процесом упорядкування деякої множини розрізнених факторів шляхом встановлення єдності і відмінності елементів, що підлягають систематизації; визначення місця кожного фактора відносно один одного. Результатом є відповідна система факторів впливу на складові формування та використання потенціалу будівельної галузі. Перевагою використання методу систематизації в нашому дослідженні є отримання відповідної системи факторів позитивного та негативного впливу на конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі. Складений перелік буде запропоновано для оцінки експертам, які повинні, по-перше, обрати фактори, що впливають на формування або використання потенціалу будівельної галузі, а по-друге, оцінити силу впливу окремого фактора на формування або використання потенціалу будівельної галузі. При цьому оцінювати силу впливу факторів на

формування або використання потенціалу будівельної галузі пропонується за номінальною шкалою, що дає змогу виокремити певні класи факторів, а саме від факторів з сильним негативним або позитивним впливом до факторів, вплив яких не може бути ідентифікований (від «-3 бали», що означає сильний негативний вплив, до «3 бали» – сильний позитивний вплив).

На основі експертного опитування визначається середня бальна оцінка сили впливу фактору на формування або використання потенціалу будівельної галузі:

$$OB\Phi_k = \frac{\sum_{e=1}^E OB\Phi_{ke}}{E} \text{ або } OB\Theta_k = \frac{\sum_{e=1}^E OB\Theta_{ke}}{E},$$

де $OB\Phi_k$ та $OB\Theta_k$ – середня бальна оцінка сили впливу фактору k на формування або використання потенціалу будівельної галузі;

$OB\Phi_{ke}$ та $OB\Theta_{ke}$ – бальна оцінка сили впливу фактору k на формування або використання потенціалу будівельної галузі за оцінками e -го експерта;

e – номер експерта;

E – загальна кількість експертів.

Конкретизувати силу впливу окремого фактору на формування та використання за i -ю складовою потенціалу будівельної галузі можна за такою формулою:

$$OB\Phi_{ki} = K\Phi_i \cdot OB\Phi_k \text{ або } OB\Theta_{ki} = KB_i \cdot OB\Theta_k,$$

де $OB\Phi_{ki}$ та $OB\Theta_{ki}$ – бальна оцінка сили впливу фактору k на формування або використання потенціалу будівельної галузі за i -ю складовою;

$K\Phi_i$ та KB_i – коефіцієнти чутливості до впливу факторів складової потенціалу будівельної галузі з точки зору її формування та використання.

Вплив факторів на формування та використання потенціалу будівельної галузі за окремою складовою визначається за середньоарифметичною:

$$OB\Phi_i = \frac{\sum_{k=1}^K OB\Phi_{ki}}{K} \text{ або } OB\Theta_i = \frac{\sum_{k=1}^K OB\Theta_{ki}}{K},$$

де $OB\Phi_i$ та $OB\Theta_i$ – середня бальна оцінка сили впливу факторів на формування або використання i -ї складової потенціалу будівельної галузі;

$OB\Phi_{ki}$ та $OB\Theta_{ki}$ – середня бальна оцінка сили впливу фактору k на формування або використання i -ї складової потенціалу будівельної галузі.

Визначення узагальнюючого впливу факторів на конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі відбувається на основі експертних оцінок з урахуванням встановлених коефіцієнтів вагомості за такими формулами:

$$OB_k = KB_\phi \cdot OB\Phi_k + KB_\Theta \cdot OB\Theta_k,$$

де OB_k – загальна оцінка сили впливу k -го фактору на конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі;

$OB\Phi_k$ та $OB\Theta_k$ – загальна оцінка сили впливу k -го фактору на формування та використання відповідно.

KB_ϕ та KB_Θ – коефіцієнти вагомості індикатора формування та використання потенціалу будівельної галузі.

Висновки. Отже, залежно від того, яким є вплив факторів, конкурентоспроможність потенціалу будівельної галузі може зростати або знижуватися, залежно від чого приймаються рішення в сфері забезпечення конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Борисова Т. Конкурентоспроможність галузі: детермінанти формування та сучасні методи оцінювання / Т. Борисова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 6. – Т. 1. – С. 54–60.
2. Гончарук П. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності потенціалу суб'єкта господарювання / П. Гончарук // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1. – Т. 2. – С. 82–85.

3. Ісаєнко Д. Будівельний комплекс України: трансформація в умовах переходу до ринкового господарства / Д. Ісаєнко // Держава і суспільство. – 2010. – № 17. – С. 206–210.
4. Потенціал підприємства: формування та використання : [підручник] / [Н. Касьянова, Д. Солоха, В. Морєва, О. Белякова, О. Балакай]. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 248 с.
5. Коваленко-Марченкова Є. Класифікація факторів конкурентоспроможності потенціалу галузі / Є. Коваленко-Марченкова // SCIENCE AND CIVILIZATION – 2017 : Materials of the XIII International scientific and practical Conference. – Volume 2: Economic science. Sheffield. Science and education LTD. – P. 82–84.
6. Почтарук І. Методичні підходи до оцінки галузевої конкурентоспроможності / І. Почтарук // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2011. – Вип. 7. – С. 41–45. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlubp_2011_7_14.
7. Сабадирьова А. Організаційні основи інформаційної системи оцінки потенціалу промислового підприємства / А. Сабадирьова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 5. – Т. 4. – С. 303–307.
8. Тимошенко О. Підходи до визначення вагових коефіцієнтів інтегральних індексів економічної безпеки національної економіки / О. Тимошенко, К. Коцюбівська // Причорноморські економічні студії. – 2016. – Вип. 8. – С. 230–235. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_8_47.
9. Транченко О. Оцінка галузевої конкурентоспроможності (на прикладі агропромислового комплексу) / О. Транченко // Економічний часопис – XXI. – 2013. – № 9–10 (2). – С. 7–10.

Аннотация. Целью статьи является разработка методического инструментария оценки влияния факторов на конкурентоспособность потенциала строительной отрасли. Ведь именно строительная отрасль является на сегодняшнем этапе экономического развития Украины одной из наиболее значимых отраслей национальной экономики. Нами разработан методический инструментарий оценки влияния факторов на конкурентоспособность потенциала строительной отрасли, который состоит из некоторых этапов. Это этапы установления составляющих, которые оказывают наибольшее влияние на изменение обобщающих индикаторов формирования и использования потенциала и установление чувствительности составляющих потенциала к влиянию внешних факторов. Следующими этапами являются выявление факторов влияния на формирование и использование потенциала и идентификация влияния. После этого измеряется сила влияния факторов и оценивается обобщающее влияние факторов на формирование и использование потенциала строительной отрасли.

Ключевые слова: потенциал отрасли, конкурентоспособность потенциала, факторы конкурентоспособности потенциала, формирование потенциала, использование потенциала, методический инструментарий, строительная отрасль.

Summary. The purpose of the article is development of methodological tools to estimation the factors influence on competitiveness potential of the construction branch. As soon as, the construction industry is, at the present stage of economic development of Ukraine, one of the most important sectors of the national economy. We have developed a methodological tool for estimation the impact of factors on the competitiveness of the construction industry, which consists of several stages. These are the stages of establishing the components that produce the greatest influence on changing the potential formation and usage generalizing indicators and the establishment the components of the potential sensitivity to the influence of external factors. The next stages are the identification of factors of influence on the formation and usage of potential and the identification of influence.

Key words: potential of branch, competitiveness of potential, factors of competitiveness of potential, formation of potential, using of potential, methodical tools, construction branch.